

9.8.2013

KASELY/743/00.02.00/2013

Liikenne- ja viestintäministeriö
Kirjaamo

Viite: Lausuntopyyntö LVM/1184/08/2013

Selvitysmies Paajasen selvitys ja rahoitusryhmän raportti

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoa selvitysmies Paajasen tekemästä selvityksestä julkisin toteutettujen henkilökuljetusten rahoituksen ja toimintatapojen kehittämistä sekä joukkoliikenteen rahoitusta pohtineen rahoitustyöryhmän tekemästä raportista.

Joukkoliikenteen rahoitukseen ja toimintatapoihin esitettävillä uudistuksilla pyritään siihen, että henkilöliikennepalvelut suunnitellaan, hankitaan ja toteutetaan uudella tavalla.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus toteaa pyydettyinä lausuntonaan selvitysmies Paajasen tekemästä selvityksestä seuraavaa:

Kaakkois-Suomen ELY-keskus pitää selvitysmies Paajasen selvitystä tervetulleena ja oikeaan aikaan tehtynä, sillä joukkoliikennelainsäädännön kokonaisuudistuksen täytäntöönpano alkaa juuri nyt olla ajankohtainen. Selvityksessä esitetään, että perinteistä joukkoliikennettä ja muuta yhteiskunnan tukemaa henkilöliikennettä tulee tarkastella laajempaan henkilölogistiikan järjestelmänä. Kaakkois-Suomen ELY-keskus pitää tätä välttämättömänä, mikäli kustannussäästöjä halutaan saada ja silti riittävä palvelutaso pystytään turvaamaan. Selvityksessä esitetään, että joukkoliikenteen toimivaltaisille viranomaisille tulee nykyistä selkeämmin antaa tehtäväksi koko henkilöliikennejärjestelmän suunnittelu siten, että se kattaa kaiken julkisesti tuetun henkilöliikenteen. Myös Kelan korvaamat kuljetukset, jotka muodostavat rahallisesti huomattavan ison osan valtion henkilökuljetuskustannuksista, on integroitava muun henkilöliikenteen suunnitteluun ja toteutukseen. Lisäksi valtion rahoituksen osalta esitetty eri sektoriministeriöiden henkilöliikenteeseen kohdistuvien määrärahojen kohdentaminen yhdelle hallinnonalalle on perusteltua.

Selvityksessä on käsitelty monipuolisesti kustannusten kehittymistä ja julkisesti tuetun henkilöliikenteen kehityksen taustoja. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen mielestä luvussa 3. olevat selvitysmiehen kehittämissuositukset sisältävät varsin runsaasti toistoa aiemmin selvityksessä esiin tulleisiin asioihin. Kehittämissuositukset olisi selvyuden vuoksi ollut syytä kiteyttää ytimekkäämmin lyhyiksi ehdotuksiksi, joiden sanomaa olisi voinut tehostaa vielä havainnollisilla kuvilla.

9.8.2013

Paajasen selvityksessä hyvää on se, että siinä otetaan selkeästi kantaa lainsäädännössä oleviin useisiin muutostarpeisiin. Eräs varsin merkittävästi kuljetusten tehostamiseen ja todennäköisesti myös kustannuksiin alentavasti vaikuttava toimenpide olisi taksamittarin käytön salliminen kaikissa ajoneuvoissa, joita käytetään yhteiskunnan kustantamissa tai korvaamissa ajoissa. Nykyinen menettely, jossa taksamittari sallitaan vain takseissa, tuo takseille merkittävän kilpailuedun isompiin linja-autoihin verrattuna. Kuljetuksia yhdisteltäessä olisi kuitenkin usein tarpeen käyttää henkilöautoa isompaa kalustoa. Nykyisellä taksamittarisäännöksellä kuitenkin estetään isomman kaluston hyödyntäminen.

Henkilökuljetuspalvelujen uudenlaisen suunnittelun ja kokonaistarkastelun myötä saatavaa tehokkuutta ja kustannushyötyjä on Paajanen korostanut perustellusti. Nykyisessä järjestelmässä eri kuljetuspalveluiden suunnittelu ja hankinta tapahtuvat paljolti erillisinä prosesseina. Kuntien tiukan talouden vuoksi painotus on varsinaisten lakisääteisten kuljetusten järjestämisessä. Muutos nykyjärjestelmästä uuteen vaatii pohdintoja ja selvää aikataulutusta hallinnon eri sektoreilla ja tasoilla. Siksi on hyvä, että Paajanen selvityksensä lopussa esittää selkeitä toimenpiteitä ja toimenpiteille aikatauluja muutosten eteenpäin viemiseksi. Toimenpiteiden toteuttaminen esitetään käynnistettäväksi varsin nopeasti, mikä edistäisi todellisten muutosten saattamista valmiiksi.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus toteaa pyydettyinä lausuntonaan rahoitustyöryhmän raportista seuraavaa:

Kaakkois-Suomen ELY-keskus pitää myös rahoitustyöryhmän raporttia erittäin tärkeänä ja ajankohtaisena. Sillä on selviä ja merkittäviä yhtymäkohtia selvitysmies Paajasen tekemään selvitykseen. Rahoitustyöryhmän raportti käsittelee monipuolisesti julkisen liikenteen rahoituksen nykytilaa ja rahoituksessa tapahtuneita muutoksia. Myös joukkoliikennelainsäädännössä tapahtuvien uudistusten aiheuttamia rahoituksen muutostarpeita on pohdittu monipuolisesti.

Rahoitustyöryhmän raportissa on otettu esiin myös junaliikenteen rahoitus ja organisointi. Kaakkois-Suomen ELY-keskus näkee tämän myönteisenä asiana, sillä joukkoliikennettä pitää tarkastella koko liikennejärjestelmän kehittämisen näkökulmasta. Kaakkois-Suomessa etenkin Kotkan ja Kouvolan välillä juna tarjoaa linja-autoa nopeamman joukkoliikenneyhteyden, ja siten lippu- ja maksujärjestelmän tulisi olla yhdenmukainen lippujen rinnakkaiskäytön edistämiseksi. Tulevaisuudessa voisi joukkoliikenteen kokonaisvaltaisen suunnittelun ja hankintatoimien tehostamiseksi olla perusteltua siirtää junaliikenteen hankintoja liikenne- ja viestintäministeriöltä joko Liikennevirastolle tai paikalliselle joukkoliikenteen toimivaltaiselle viranomaiselle, eli kaupungeille tai paikalliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

9.8.2013

Kaakkois-Suomen ELY-keskus pitää rahoitustyöryhmän ehdotuksia perusteltuina ja tärkeinä. Hyvää on myös, että työryhmän tekemien ehdotusten edellyttämät lainsäädäntömuutokset on otettu mukaan raporttiin.

Suunnittelupäällikkö

Yrjö Pilli-Sihvola

Joukkoliikennevastaava

Tuomas Talka

JAKELU

Liikenne- ja viestintäministeriö, kirjaamo

TIEDOKSI

Rinta-Porkkunen
Pilli-Sihvola
Kailasto J.
Kylliäinen
Kärkinen
Marjamaa
Talka
Kaakkois-Suomen ELY, kirjaamo

